

NORGES BANK

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030

Dato: 26.3.2014
Deres ref.:
Vår ref.: 13/01042

Unntak fra innsyn
jf offl § 13 jf
sentralbankloven § 12
fram til offentliggjøring av
Finansdepartementets
beslutning i saken

Råd om motsyklisk kapitalbuffer 1. kvartal 2014

Norges Bank skal utarbeide et beslutningsgrunnlag og gi Finansdepartementet råd om nivået på den motsykliske kapitalbufferen til bankene fire ganger i året. I brev av 4. desember 2013 ga banken råd om et krav på 1 prosent fra 1. januar 2015. Bufferkravet ble fastsatt til 1 prosent fra 30. juni 2015.

Beslutningsgrunnlaget for det første rådet i 2014 vil bli lagt fram i Pengepolitisk rapport med vurdering av finansiell stabilitet 1/14. I arbeidet med rådet har Norges Bank og Finanstilsynet utvekslet informasjon og vurderinger.

Norges Bank har som utgangspunkt for sin vurdering at bankene bør bygge opp og holde en motsyklisk kapitalbuffer når finansielle ubalanser bygger seg opp eller har bygd seg opp. Kravet til motsyklisk kapitalbuffer vil bli vurdert i lys av øvrige krav til bankene. Ved tilbakeslag i økonomien og store tap i bankene kan bufferkravet settes ned for å motvirke at en strammere utlånspraksis forsterker nedgangen.

Ifølge forskriften skal beslutningsgrunnlaget «(...) inneholde oversikt over forholdet mellom kreditt og BNP og hvordan dette avviker fra den langsiktige trenden, samt andre indikatorer, og Norges Banks vurdering av systemrisiko som bygges opp eller er bygget opp over tid.»

Fra midten av 1990-tallet til 2008 vokste den samlede kreditten til husholdninger og foretak i fastlandsøkonomien markert raskere enn den økonomiske aktiviteten. Siden finanskrisen har kredittveksten kommet noe ned, men samlet kreditt som andel av BNP er likevel på et historisk høyt nivå. Nivået er lite endret siden forrige råd ble gitt i desember. Husholdningenes gjeldsbelastning er høy, og gjelden vokser fortsatt noe raskere enn de disponible inntektene.

Det europeiske systemrisikorådet (ESRB) publiserte 3. mars foreløpige anbefalinger om hvordan bufferkravet skal fastsettes, herunder beregning av referanseverdier for bufferen. Norges Bank har deltatt i arbeidet. Det vises til at Baselkomiteen i 2010 foreslo en enkel regel for beregning av referanseverdi med utgangspunkt i forholdet mellom kreditt og BNP. Anvendt på norske data gir regelen en referanseverdi for bufferen på 0 prosent ved utgangen av fjerde kvartal 2013. Norges Bank legger vekt på en alternativ beregningsmetode, som erfaringsmessig gir en bedre ledende indikator for kriser. Denne metoden gir en referanseverdi for bufferen på ¼ prosent.

Veksten i boligprisene var lenge høyere enn veksten i husholdningenes disponible inntekter. Det siste året har boligprisene sluttet å stige, og prisene var i februar 1,1 prosent lavere enn på samme tid i fjor. Lav vekst i boligprisene vil kunne dempe gjeldsveksten i husholdningene og bidra til at de finansielle ubalansene etter hvert avtar.

Næringseiendom er den enkeltnæringen norske banker har mest utlån til. Vekst i prisene på kontorbygg i enkelte markedssegmenter over flere år har trolig bidratt til å gjøre bankene mer sårbare ved et tilbakeslag i økonomien. Prisindikatoren for næringseiendom, som tar utgangspunkt i beregnede salgspriser på kontorlokaler med høy standard i Oslo, har falt litt det siste året.

Andelen markedsfinansiering i bankene, som økte markert i årene forut for finanskrisen, har stabilisert seg. Markedsfinansieringsandelen er om lag uendret siden forrige råd ble gitt.

Norges Banks vurdering av den finansielle systemrisikoen er lite endret siden desember. Indikatorene for finansielle ubalanser er på historisk høye nivåer. De er også høyere enn de fleste beregnede langsiktige trendene. Det tyder på at finansielle ubalanser som kan utløse eller forsterke et tilbakeslag i økonomien, har bygd seg opp. Utviklingen den siste tiden tyder på at ubalansene nå ikke bygger seg videre opp. Bankenes tilpasning til skjerpede regulatoriske krav kan ha bidratt til det.

Ved utgangen av 2013 hadde de største bankene en ren kjernekapitaldekning som lå 1-2 prosentenheter over kravet som gjelder fra 1. juli i år. Norges Bank legger vekt på at mange regulatoriske endringer gjennomføres samtidig. Usikkerhet om hvordan bankenes tilpasning til kravene vil påvirke den videre utviklingen i norsk økonomi taler for at de samlede kapitalkravene ikke økes for raskt.

Norges Banks vurdering er at beslutningsgrunnlaget ikke taler for en endring i bufferkravet nå.

Er det tegn til at finansielle ubalanser bygger seg videre opp, vil Norges Bank gi råd om at bufferkravet økes. Det vil også bli aktuelt å gi råd om en økning i kravet dersom andre krav til bankene de neste årene blir mindre enn Norges Bank har lagt til grunn.

Den motsykliske kapitalbufferen er ikke et virkemiddel for å finstyre økonomien. Hensynet til robusthet tilsier at bufferkravet ikke uten videre trappes ned, selv om det skulle være tegn til at finansielle ubalanser avtar. I lange perioder med lave utlånstap og vekst i formuespriser og kreditt vil det normale være at bankene holder en motsyklisk buffer.

Et eventuelt fremtidig råd om å redusere bufferkravet vil bygge på en vurdering av markedsuro, utsikter til tap i bankene og risiko for et kredittdrevet tilbakeslag i norsk økonomi.

Med vennlig hilsen

Øystein Olsen

Amund Holmsen